

**Selectieadvies archeologische monumentenzorg
Gemeente Loon op Zand**

**Dongenseweg 4 te Kaatsheuvel
Gemeente Loon op Zand
Een Inventariserend Veldonderzoek
in de vorm van proefsleuven**

ADC Rapport 5074

**ADC
(definitieve versie rapport)**

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller	Juan van der Roest	senior archeoloog gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgood	16-12-2019	
Controle	Stefan Molenaar	senior archeoloog gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgood	16-12-2019	SM
Controle Gem. Loon op Zand				

1 Inleiding

In opdracht van Van den Berg *Ruimtelijke Ordening* heeft ADC *ArcheoProjecten* een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd in het onderzoeksgebied Dongenseweg 4 te Kaatsheuvel. Bij het vooronderzoek is voor het plangebied een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Volgens deze verwachting is de kans op het voorkomen van archeologische waarden uit de perioden Paleolithicum t/m Vroege Middeleeuwen *laag* en voor de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd *hoog*. De voorgenomen bouwplannen zullen mogelijk aanwezige archeologische resten ernstig beschadigen of zelfs vernietigen.

De gemeente Loon op Zand is - als bevoegde overheid - nu gevraagd het rapport over het onderzoek te beoordelen en een selectieadvies op te stellen. Het rapport is daartoe voorgelegd aan de afdeling SO/Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch.

1.1 Het plangebied

Het plangebied ligt ten N. van de Dongenseweg te Kaatsheuvel. Het perceel is langs de weg bebouwd maar bestaat grotendeels uit bouwland. Het plangebied is onderdeel van een groter onderzoeksgebied, waar een kassencomplex (ca. 5,4 ha), een verwerkingsruimte (ca. 5.824 m²), twee waterbassins (ca. 1,5 ha) en een trayveld (ca. 9.670 m²) worden aangelegd. In de ZW zone van het onderzoeksgebied (het plangebied) zal een “bedrijfs”-woning (ca. 135 m²) met bijgebouw (ca. 65 m²) worden gerealiseerd. Voor de locatie en begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar het rapport van het ADC (zie onder).

1.2 Aard van de bedreiging

Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om een tuinbouwbedrijf te ontwikkelen. De precieze bodemingrepen zijn nog niet bekend, maar de minimale bodemverstoring bij de realisatie van de nieuwbouw is te verwachten tot in de C-horizont van de bodem, waarbij een gerede kans bestaat dat eventueel aanwezige archeologische waarden en resten worden verstoord of vernietigd.

2 Archeologisch onderzoek

ADC heeft het veldwerk voor het onderzoek eind augustus 2019 uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in het rapport:

Loopik, J., 2019: Dongenseweg 4 te Kaatsheuvel - gemeente Loon op Zand - Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven - ADC Rapport 5074, definitieve versie, december 2019.

Eerder was de conceptversie (oktober 2019) van dit rapport beoordeeld, daarbij waren enkele kleine op- en aanmerkingen geplaatst die in deze definitieve versie in ruim voldoende mate zijn verwerkt.

2.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestond uit een proefsleuvenonderzoek. Het plangebied heeft een oppervlakte van 1,03 ha; in het plangebied zijn in totaal 10 proefsleuven aangelegd, met een totale oppervlakte van 1.030 m². De proefsleuven zijn aangelegd en onderzocht conform de KNA 4.1 en het PvE (Mientjes 2019). Het veldwerk is uitgevoerd tussen op 28 en 29 augustus 2019.

Doel van dit proefsleuvenonderzoek is het verkrijgen van betrouwbaar inzicht in de aanwezigheid, de aard, de datering, de omvang en de conservering van archeologische (bewonings)resten in het plangebied, teneinde tot een waardestelling te kunnen komen. Deze waardestelling zal worden vertaald in een selectieadvies.

2.2 Conclusie onderzoek (verkort)

Er zijn in het plangebied 10 werkputten van 4 m breed en 25 m lang aangelegd, met een tot. oppervlakte van 1.030 m². Het archeologisch vlak in alle werkputten is aangelegd op een diepte tussen ca. 0,4 en 0,8 m +NAP (40 - 80 cm -mv). Het archeologisch vlak bevond zich op zeer geringe diepte. Hierdoor zijn eventueel aanwezige sporen kwetsbaar geweest voor grondverstorende werkzaamheden, met name het ploegen van de bodem. Dat is goed te zien in de profielen waar de bodem tot in de C-horizont is vergraven. Hierdoor is niet nader te bepalen hoeveel van de oorspronkelijke bodem is verdwenen. Dit kan een oorzaak zijn voor eventuele afwezigheid van archeologische sporen. De impact op met name ondiepe sporen zal groot zijn geweest. De diversiteit in de aard van de sporen beperkt zich slechts tot een achttal greppels. De sporen zijn relatief goed bewaard gebleven. Ze geven een indicatie van de indeling en het gebruik van het landschap. De sporen die zijn aangetroffen, betreffen in alle gevallen greppels. Als de sporenkaart over de kadastrale minuut van 1811-1832 wordt gelegd,

dat zijn er direct overeenkomsten te zien tussen de locatie van de aangetroffen greppels en de sloten die op de kaart staan opgetekend. De W-O georiënteerde greppels hebben dezelfde oriëntatie als de sloten die op de kaart staan afgebeeld, alhoewel de locatie niet geheel overeen komt. Mogelijk is dit te wijten aan een kleine onnauwkeurigheid bij het meten en vervaardigen van de minuut. Van de woning en de schuur die op de kadastrale minuut staan afgebeeld, zijn geen restanten terug gevonden. Wel bevatte de sloot die door alle 4 de oostelijke werkputten liep vooral in de zuidelijke 2 putten baksteenpuin (en plastic). Er zijn in totaal 16 vondsten gedaan en betreft uitsluitend aardewerk en glas. Het materiaal kwam veelal uit de bouwvoor of een recente verstoring en een tweetal keren uit een spoor.

De verwachting die op grond van het vooronderzoek is gesteld, kan op basis van het onderhavige onderzoek worden bijgesteld. Uit het vooronderzoek bleek dat het plangebied is gelegen binnen een archeologisch waardevol terrein, samenhangend met de lintbebouwing van het gehucht *Tweede Straatje* en dat er sprake was van een relatief intacte bodemopbouw. De aangetroffen bodemopbouw op beide locaties bleek echter slechts voor een deel intact. Onder de bouwvoor lag in alle gedocumenteerde profielkolommen direct de C-horizont, waar het sporenvak is aangelegd. Dit is geen goed teken voor eventueel aanwezige archeologische sporen. Er is een aanzienlijke kans dat ondiepe sporen (deels) zijn vergraven. Het plangebied is bovendien gekarteerd als veldpodzolgrond. Deze bodems zijn gevormd onder relatief natte omstandigheden. Gezien de lagere ligging, zal het gebied vroeger minder aantrekkelijk zijn geweest voor bewoning. Typering van de vindplaats moet derhalve gezocht worden in de categorie landbewerking/landinrichting. De grootte van de vindplaats kon niet worden bepaald.

2.3 Advies ADC

Op basis van de resultaten van het archeologisch onderzoek adviseert ADC de locatie vrij te geven voor verdere ontwikkeling. Het is onwaarschijnlijk dat het plangebied in het verleden (intensief) bewoond of in gebruik is geweest, anders dan als akkerland. Daarnaast kunnen de sporen niet gedateerd worden, waarmee eventuele bewoning niet in de tijd kan worden geplaatst.

Indien bij verdere graafwerkzaamheden alsnog archeologische waarden en resten worden aangetroffen, dienen deze conform de Erfgoedwet, art. 5.10, direct te worden gemeld. In de praktijk kan melding het beste direct plaatsvinden bij de gemeente (de bevoegde overheid).

3 Beoordeling rapportage namens/door de Gemeente Loon op Zand

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de in de huidige wet- en regelgeving gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het is een goed rapport, dat een besluit mogelijk maakt.

3.1 Selectieadvies Gemeente Loon op Zand

De gemeente Loon op Zand kan geheel instemmen met de inhoud en strekking van dit rapport. De gemeente neemt dan ook het advies van het ADC over om - ten aanzien van het aspect archeologie - de locatie vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Verder neemt de gemeente het advies van het ADC over aangaande het mogelijk alsnog kunnen voorkomen van zogenaamde 'toevalsvondsten' en de wettelijk gezien juiste omgang daarmee :
... Indien bij verdere graafwerkzaamheden alsnog archeologische waarden en resten worden aangetroffen, dienen deze conform de Erfgoedwet, art. 5.10, direct te worden gemeld. In de praktijk kan melding het beste direct plaatsvinden bij de gemeente (de bevoegde overheid).

Het rapport is in deze versie goedgekeurd en kan bij dezen worden vastgesteld.